

Hållbarhetsbedömning med miljökonsekvensbeskrivning tillhörande Översiktsplan 2050 för Västerviks kommun

Samrådshandling

Sammanfattning

Detta dokument innehåller en hållbarhetsbedömning av samrådsversionen av den kommunövergripande Översiktsplan 2050 för Västerviks kommun.

Hållbarhetsbedömningen utgörs av en miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap miljöbalken med tillhörande social och ekonomisk konsekvensanalys.

Sammantaget ger Översiktsplanen goda förutsättningar för en hållbar utveckling av kommunen. Planen fokuserar på att stärka befintliga orter, utveckla bostäder och verksamheter i lägen där infrastruktur och service redan finns samt förbättra möjligheterna till hållbara transporter. Samtidigt värnas viktiga natur-, kultur- och vattenmiljöer genom tydliga ställningstaganden och hänsyn i den fortsatta planeringen.

Genom planförslaget skapas bättre förutsättningar för fler bostäder, ett växande näringsliv och förbättrade kommunikationer. Satsningar på bland annat kollektivtrafik, cykelvägar, Tjustbanan och en framtida sydlig infart till Västervik bidrar till ökad tillgänglighet, robusthet och attraktivitet för både invånare och företag.

Planen innebär också att vissa områden behöver tas i anspråk för bebyggelse och infrastruktur. Det medför att naturmark, rekreationsytor och mindre arealer jordbruksmark påverkas. Samtidigt har stor hänsyn tagits till områden med höga natur- och kulturvärden, och flera åtgärder föreslås för att begränsa negativa effekter samt stärka biologisk mångfald, vattenmiljöer och klimatanpassning.

Hållbarhetsbedömningen visar även att planförslaget kan bidra till ökad livskvalitet genom bättre tillgång till service, mötesplatser, grönområden och rekreation. Särskild vikt har lagts vid att skapa trygga, tillgängliga och inkluderande livsmiljöer för människor i olika åldrar och livssituationer.

Sammantaget bedöms Översiktsplan 2050 ge bättre förutsättningar för en långsiktigt hållbar utveckling än nollalternativet. Förutsatt att planens ställningstaganden följs i kommande planering och genomförande bedöms de positiva effekterna för miljö, social hållbarhet och lokal utveckling väga tyngre än de negativa konsekvenser som kan uppstå genom ny exploatering.

Innehåll

Sammanfattning.....	2
1. Inledning	5
1.1. Läsanvisningar	5
1.2. Hållbar utveckling	5
1.3. Syfte	6
2. Metod och process	7
2.1. Avgränsning	7
2.2. Metod	8
2.2.1 Processbeskrivning	9
Bedömningsskala	9
2.3. Bedömningsgrunder	9
2.3.1 Underlag/Planer och program.....	9
2.3.2 Lagkrav, miljö kvalitetsnormer och riktvärden.....	10
2.3.3 Miljö kvalitetsmål	10
2.3.4 Globala hållbarhetsmål.....	10
2.3.5 Miljö kvalitetsnormer	12
3. Alternativredovisning	12
3.1. Översiktsplan 2050 - huvuddrag.....	12
3.2. Nollalternativ	14
4. Hållbarhetsbedömning med miljökonsekvensbeskrivning.....	15
4.1. Miljöaspekter	19
4.1.1 Kulturmiljö	19
4.1.2 Naturmiljö.....	20
4.1.3 Hushållning med naturresurser	22
4.1.4 Rekreation och friluftsliv	23
4.1.5 Vatten	25
4.1.6 Människors hälsa	26
4.1.7 Risk och säkerhet	27
4.1.8 Klimatförändringar	28
4.1.9 Kust- och havsplanering.....	30
4.1.10 Begränsa klimatpåverkan	31
4.2. Sociala aspekter	33
4.2.1 Tillgång till grönytor och sammanhängande grönområden	33
4.2.2 Närhet till service.....	34

4.2.3	Hållbara transporter	34
4.2.4	Jämlika livsvillkor	35
4.3.	Ekonomiska aspekter	36
4.3.1	Näringsliv och kompetensförsörjning.....	36
4.3.2	Infrastruktur och kommunikationer	37
4.3.3	Bostäder och verksamheter	38
5.	Sammanfattning och uppföljning	40
5.1.	Samlad bedömning med kumulativa effekter	40
5.1.1	Miljökonsekvenser.....	40
5.1.2	Sociala konsekvenser.....	40
5.1.3	Ekonomiska konsekvenser.....	41
5.1.4	Samlad bedömning.....	41
5.2.	Uppföljning	42

1. Inledning

Varje kommun ska enligt 3 kap 1 § Plan- och bygglagen (PBL) ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunen och som anger inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Översiktsplanen ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Planen ska också svara på hur kommunen avser tillgodose och följa gällande miljökvalitetsnormer. Översiktsplanen ska göra avvägningar och prioriteringar mellan olika intressen som kan vara svåra att förena eller som är motstående.

En översiktsplan bedöms i stort sett alltid innebära betydande miljöpåverkan enligt miljöbedömningsförordningen 2 §. Det betyder att en strategisk miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning ska genomföras parallellt med framtagande av översiktsplanen. Syftet med miljöbedömningen är att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande så att en hållbar utveckling främjas.

Västerviks kommun har valt att utvidga miljökonsekvensbeskrivningen till att omfatta samtliga tre dimensioner av hållbar utveckling, vilket sammanställs i denna hållbarhetsbedömning. Bedömningen av den miljömässiga hållbarheten motsvarar en miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap 11 §. En konsekvensanalys av ekonomiska och sociala aspekter innebär att kommunen får en bredare förståelse för översiktsplanens påverkan på samhället i stort i stället för att bara analysera miljökonsekvenserna. Genom att beskriva samtliga aspekter för hållbar utveckling bedömer Västerviks kommun att översiktsplanens genomförande löper större chans att bidra till ett hållbart och robust samhälle.

1.1. Läsanvisningar

Hållbarhetsbedömningen är indelad i 5 kapitel. Kapitel 1 handlar om inledning. Kapitel 2 beskriver metod och process för hållbarhetsbedömningen. Kapitel 3 innehåller alternativredovisning. Kapitel 4 behandlar den faktiska hållbarhetsbedömningen och är uppdelade i miljö- sociala- och ekonomiska aspekter. Kapitel 5 redovisar en samlad bedömning av planförslagets påverkan, kumulativa effekter samt fortsatt arbete. Kapitel 4 och 5 utgör tillsammans den lagstadgade miljökonsekvensbeskrivningen.

1.2. Hållbar utveckling

Begreppet hållbar utveckling används för att peka ut en önskvärd samhällsutveckling och syftar till att nå en utveckling som möter dagens behov utan att äventyra möjligheterna för kommande generationer att tillgodose sina behov. Begreppet brukar delas in i de tre hållbarhetsdimensionerna; miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet. En balans inom de tre dimensionerna ska eftersträvas för att säkerställa en hållbar framtid. Den ekologiska dimensionen är den grundläggande förutsättningen för att kunna uppnå de andra två hållbarhetsdimensionerna. Om den ekologiska dimensionen hotas, rubbas eller påtagligt skadas försvinner möjligheterna att uppnå social eller ekonomisk hållbarhet.

Bild 1. De tre hållbarhetsdimensionerna och vilka globala hållbarhetsmål som berör respektive del av hållbarheten. Den miljömässiga hållbarheten ligger till grund för den sociala och ekonomiska hållbarheten.

Miljömässig hållbarhet syftar till att hushålla med naturresurser för människor och andra organismer och undvika skada på de naturliga systemens möjligheter att förse samhällen och människor med naturresurser och ekosystemtjänster. Social hållbarhet innebär ett jämställt och jämlikt samhälle där människor lever med god hälsa och utan orättvisa skillnader. Den ekonomiska hållbarheten syftar till att skapa långsiktigt hållbara värden utan att äventyra den miljömässiga och sociala hållbarheten.

Både miljöbalken och plan- och bygglagen syften är att skapa en långsiktigt hållbar utveckling som tar hänsyn till miljömässiga, sociala och ekonomiska aspekter. Miljöbalken har också som syfte att skydda naturen och bevara biologisk mångfald.

1.3. Syfte

Syftet med en strategisk miljöbedömning är att integrera miljöaspekter i planering och beslutfattande så att en hållbar utveckling främjas. Strategisk miljöbedömning omfattar två delar, en som utgör själva processen med att identifiera och bedöma

miljökonsekvenser samt integrera dessa i planeringen, och själva miljökonsekvensbeskrivningen som utgör dokumentet där resultatet av miljöbedömningen presenteras. Arbetet med miljöbedömningen ska integreras med den övriga planeringsprocessen för att i ett tidigt skede identifiera konflikter mellan olika intressen och öka möjligheterna att hitta miljöanpassade lösningar för att undvika eller begränsa negativa miljökonsekvenser. Konsekvensbeskrivningen ska liksom översiktsplanen samrådats i sin helhet med myndigheter och allmänheten.

Konsekvensbeskrivningens syfte är att beskriva den mest betydelsefulla påverkan på människa och miljö som planens genomförande kan antas medföra. Förutom miljö, hälso- och hushållningsaspekter bör även sociala och ekonomiska aspekter beskrivas för att skildra översiktsplanens konsekvenser för en hållbar framtid ur ett helhetsperspektiv.

2. Metod och process

2.1. Avgränsning

Hållbarhetsbedömningen omfattar samma geografiska område som översiktsplanen, det vill säga hela Västerviks kommun. Tidshorisonten sträcker sig över samma tidsperiod som översiktsplanen, från antagande fram till år 2050.

Konsekvenserna som behandlas rör de aspekter som bedömts inneha en betydande påverkan om översiktsplanen genomförs. Den miljömässiga avgränsningen är gjord i samråd med länsstyrelsen Kalmar län, på avgränsningssamråd den 23 september 2025. Förutom de miljömässiga konsekvenserna beskrivs sociala och ekonomiska aspekter.

De miljöaspekter som bedömts vara relevanta att bedöma är;

- Kulturmiljö
- Naturmiljö
- Hushållning med naturresurser
- Rekreation och friluftsliv
- Vatten
- Människors hälsa
- Risk och säkerhet
- Klimatförändringar
- Kust och havsplanering
- Begränsa klimatpåverkan

De sociala aspekterna som bedöms vara relevanta är följande;

- Tillgång till grönytor och sammanhängande grönområden
- Närhet till service
- Hållbara transporter
- Jämlika livsvillkor

Och de ekonomiska aspekterna är;

- Näringsliv och kompetensförsörjning
- Infrastruktur och kommunikationer
- Bostäder och verksamheter

Översiktsplanen är ett vägledande dokument och är inte juridiskt bindande. Konsekvenserna av en översiktsplan kan därför vara svåra att förutsäga och bedöma och kan bara göras översiktligt. Detta beror på att det är osäkert vilka delar av översiktsplanen som genomförs och i vilken omfattning de genomförs. Konsekvensbeskrivningen utgår därför från att översiktsplanen genomförs i sin helhet.

2.2. Metod

För varje miljöaspekt beskrivs och bedöms översiktsplanens effekter och konsekvenser för miljön. Förutom de miljömässiga konsekvenserna bedöms planförslaget också utifrån sociala och ekonomiska aspekter.

Vid bedömning av miljöeffekter och miljökonsekvenser antas att planen utförs fullt ut och att åtgärder och ställningstaganden som anges i planen kommer att utföras. En jämförelse med nollalternativets miljöeffekter görs i redovisningen av respektive miljöaspekt.

Miljökvalitetsmålen bedöms utifrån om översiktsplanen bedöms ha en positiv inverkan, negativ inverkan eller ingen inverkan på måluppfyllelsen.

Konsekvensbedömningen har fokuserat på att identifiera hur situationen ser ut i kommunen idag för respektive aspekt och därefter bedömt konsekvenserna för vardera aspekten i planförslaget. I bedömningen har fokus varit på översiktsplanens ställningstaganden och på markanvändningskartan.

2.2.1 Processbeskrivning

Hållbarhetsbedömningen har integrerats i framtagandet av ÖP 2050. Ställningstaganden och utpekanden i ÖP har beaktats utifrån hållbarhetsdimensionerna under processens gång.

Tabellen nedan beskriver skalan för bedömning i hållbarhetsbedömningen. Bedömningen görs mot nollalternativets påverkan på aspekten och sträcker sig från stora negativa miljökonsekvenser till stora positiva miljökonsekvenser. Stora positiva miljökonsekvenser kan uppnås om aspekten har en positiv påverkan på riksintressen, regionala eller nationella värden. Stora negativa konsekvenser innebär negativa konsekvenser för bland annat riksintressen, värden av nationell eller regional betydelse.

Negativa eller positiva miljökonsekvenser kan appliceras på värden av kommunal betydelse medan inga nämnvärda miljökonsekvenser används då konsekvenserna är mindre eller av lokal betydelse.

Bedömningsskala	
Stora positiva miljökonsekvenser	Positiva konsekvenser för intressen som gäller på EU-nivå (till exempel Natura 2000-områden, sänkning under miljö kvalitetsnorm). Positiva konsekvenser för riksintressen eller värden av nationell eller regional betydelse.
Positiva miljökonsekvenser	Positiva konsekvenser för värden av kommunal betydelse.
Inga nämnvärda miljökonsekvenser	Positiva eller negativa konsekvenser för värden av mindre eller lokal betydelse.
Negativa miljökonsekvenser	Negativa konsekvenser för värden av kommunal betydelse.
Stora negativa miljökonsekvenser	Negativa konsekvenser för riksintressen eller andra intressen som gäller på EU-nivå (till exempel Natura 2000-områden, överskridande av miljö kvalitetsnormer). Negativa konsekvenser för riksintressen eller värden av nationell eller regional betydelse.

Tabell 1. Sammanställning av bedömningsskala för hållbarhetsbedömningen

2.3. Bedömningsgrunder

2.3.1 Underlag/Planer och program

Översiktsplanens ställningstaganden utgår från bland annat resultat av utredningar, lagkrav, politiska program, Vision 2030, policys, miljömål och miljö kvalitetsnormer. Hänsynsregler, riksintressen, andra skyddade områden, jämställdhetspolitiska mål, kulturpolitiska mål. Regionala planer och program

samt lokala visioner, policys och program är också relevanta. I sammanställningen "Mål, planer och program tillhörande ÖP2050" framgår vilka mål, planer och program som är relevanta för översiktsplanen.

2.3.2 Lagkrav, miljö kvalitetsnormer och riktvärden

Konsekvenserna av översiktsplanen redovisas bland annat med utgångspunkt i gällande lagstiftning om exempelvis hänsynsreglerna i 2 kap miljöbalken samt riksintressen och andra skyddade områden enligt 3, 4 och 7 kap miljöbalken. Konsekvensbedömningen utgår också från berörda, gällande miljö kvalitetsnormer och relevanta riktvärden.

2.3.3 Miljö kvalitetsmål

Miljömålen ingår i Riksdagens samlade miljöpolitik för ett hållbart Sverige. Det övergripande målet för miljöpolitiken är att uppnå en god miljö att överlämna till nästa generation där de stora miljöproblemen i Sverige är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. Utöver generationsmålet finns 16 nationella miljö kvalitetsmål med preciseringar och etappmål. Miljömålen ska vara vägledande för den fysiska planeringen.

För Västerviks kommun bedöms följande miljö kvalitetsmål vara relevanta;

- Begränsad klimatpåverkan
- Giftfri miljö
- Levande sjöar och vattendrag
- Ingen övergödning
- Myllrande våtmarker
- Grundvatten av god kvalitet
- Hav i balans
- Levande kust och skärgård
- Ett rikt odlingslandskap
- God bebyggd miljö
- Ett rikt växt- och djurliv samt
- Levande skogar.

Påverkan på miljömålen redovisas i respektive miljöaspekts konsekvensbedömning.

2.3.4 Globala hållbarhetsmål

Utöver relevanta miljö kvalitetsmål konsekvensbedöms planförslaget även utifrån relevanta globala mål. De 17 globala målen i Agenda 2030 syftar till att skapa hållbar utveckling som innebär att vi tillgodoser dagens behov i samhället utan att äventyra kommande generationers möjlighet att tillgodose sina behov. Översiktsplanen ska utifrån fysisk planering bidra till måluppfyllelse av de globala målen utifrån Västerviks förutsättningar och möjligheter.

De globala hållbarhetsmål där den fysiska planeringen bedöms ha störst möjlighet att påverka eller understödja bedöms vara följande:

Mål 1. Ingen fattigdom; Omfattar fler dimensioner än den ekonomiska, brist på frihet, makt, inflytande, hälsa, utbildning och fysisk säkerhet.

Mål 2. Ingen hunger; avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition samt främja ett hållbart jordbruk.

Mål 3. God hälsa och välbefinnande; säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar.

Mål 4. God utbildning för alla; säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.

Mål 5 Jämställdhet; Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt.

Mål 6. Rent vatten och sanitet för alla; säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla

Mål 7. Hållbar energi för alla; säkerställa tillgången till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla.

Mål 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt; verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.

Mål 9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur; bygg motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation.

Mål 10. Minskad ojämlikhet; Minska ojämlikheten inom och mellan länder.

Mål 11. Hållbara städer och samhällen; göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.

Mål 13. Bekämpa klimatförändringarna; vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringar och dess konsekvenser.

Mål 14. Hav och marina resurser; bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för en hållbar utveckling.

Mål 15. Ekosystem och biologisk mångfald; skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstöringen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.

Mål 16. Fredliga och inkluderande samhällen; Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva, och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer

2.3.5 Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer (MKN) är juridiskt bindande styrmedel i miljölagstiftningen gällande kvaliteten på mark, vatten, luft, eller miljön i övrigt. De används för att förebygga eller åtgärda miljöproblem. De beskrivs närmare i miljöbalkens femte kapitel. MKN kan till exempel gälla högsta tillåtna halt av ett ämne i luft, mark, eller vatten. MKN kan införas för hela landet eller för ett geografiskt område, till exempel ett län eller en kommun. Utgångspunkten för en norm är kunskaper om vad människan och naturen tål. Normerna kan även ses som styrmedel för att på sikt nå de nationella miljömålen. De flesta MKN baseras på krav i olika direktiv inom EU. För närvarande finns det MKN för:

- Olika föroreningar i utomhusluften (SFS 2010:477)
- Olika parametrar i vattenförekomster (SFS 2004:660)
- Olika kemiska föreningar i fisk- och musselvatten (SFS 2001:554)
- Omgivningsbuller (SFS 2004:675)
- Havsmiljön (SFS 2010:1341).

MKN för omgivningsbuller avser kommuner med fler än 100 000 invånare och omfattar därför inte Västerviks kommun. MKN för fisk- och musselvatten omfattar endast vissa specifikt utpekade vattenförekomster och är inte aktuella för Västerviks kommun.

3. Alternativredovisning

Miljökonsekvensbeskrivningen ska enligt 6 kap 11 § miljöbalken innehålla en identifiering, beskrivning och bedömning av rimliga alternativ.

I hållbarhetsbedömningen redovisas konsekvenserna av planförslaget (Översiktsplan 2050) och nollalternativet. Nollalternativet beskriver den förväntade utvecklingen i kommunen om Översiktsplan 2050 inte antas. Nollalternativet innebär därmed att gällande Översiktsplan 2025 fortsatt är det strategiska dokument som ger vägledning vid planering av kommunens markanvändning.

Utgångspunkten för översiktsplan 2050 är att utifrån uppställda mål, strategier och ställningstaganden utforma en hållbar markanvändning. Under processen har alternativa lokaliseringar och utformningar studerats. Utifrån dessa har avvägningar och förändringar avseende markanvändningen gjorts.

3.1. Översiktsplan 2050 - huvuddrag

Utgångspunkten för översiktsplanarbetet är att skapa en hållbar och resilient kommun där befintliga orter har möjlighet att växa utifrån sina unika förutsättningar. Översiktsplanen anger hur mark- och vattenanvändningen ska ske över planperioden.

ÖP2050 är ett mångfacetterat dokument som syftar både till utveckling och bevarande. Kommunens vision 2030 har varit vägledande. Fem huvuddrag har genom processen fram till samråd varit extra viktiga. Dessa är:

- Draglok för norra Kalmar län (kommunikationer, kompetensförsörjning, tillväxt)
- En sammanlänkad kommun (infrastruktur, hållbara transporter, bebyggelsestruktur)
- Unika naturvärden kommer med ett ansvar (bevarande av naturvärden, friluftsliv)
- Beredskap och robusthet för olika scenarier (klimatsäkring, robusthet, beredskap)
- Hållbarhet för människan (gestaltad livsmiljö, social hållbarhet, platsutveckling)

För att visa kommunens långsiktiga intentioner i grova drag har en utvecklingsinriktning tagits fram. Utvecklingsinriktningen visar de övergripande strukturerna för bebyggelse, grön- och blåstruktur samt kommunikationer fram till 2050. Inriktningen visar också på ställningstaganden för bebyggelseutveckling i kommunens orter och på landsbygden. Fokus för utvecklingsinriktningen är de funktionella sambanden mellan viktiga aspekter.

Fördjupningar görs för centralorten Västervik, kommundelscentrumen Ankarsrum och Gamleby samt serviceorterna, Gunnebo-Verkeback, Hjorted, Loftahammar-Källvik och Överum. För dessa orter pekar översiktsplanen på viktiga samband och ställningstaganden kring orternas utvecklingsmöjligheter i form av utbyggnadsriktningar och behov av fortsatta undersökningar och planer. För landsbygds- och skärgårdsnoder samt övriga områden mellan de utpekade noderna, i ÖP definierad som landsbygd, finns också ställningstaganden för utveckling.

Utöver ortsutveckling pekar översiktsplanen bland annat också på viktiga områden för areella näringar, biologisk mångfald och ekosystemtjänster, viktiga vattenmiljöer, kulturmiljöer, viktig infrastruktur, miljö- och riskfaktorer och områden för energiproduktion. Översiktsplanen redovisar också gällande riksintressen och ställningstandanden kopplade till dessa, miljökvalitetsnormer samt områden för landsbygdsutveckling i strandnära områden, så kallade LIS-områden.

En avvägning mellan enskilda och allmänna intressen har gjorts för de utvecklingsområden som förslås i översiktsplanen.

Översiktsplanen innehåller också tematiska ställningstaganden som tydliggör hur hänsyn ska tas till olika värden i den fortsatta samhällsbyggnadsprocessen. De tematiska ställningstagandena i översiktsplanen är följande:

- Bostäder och offentlig service
- Gestaltning och arkitektur
- Sociala värden
- Kommunikationer
- Näringsliv och besöksnäring
- Landsbygd, kust och skärgård
- Havsområdet
- Natur och vatten

- Friluftsliv, idrott och kultur
- Kulturmiljöer
- Energi
- Klimatpåverkan
- Klimatrelaterade risker
- Miljö- och riskfaktorer
- Teknisk försörjning
- Beredskap och säkerhet
- Regionala frågor

3.2. Nollalternativ

Nollalternativet är ett referensalternativ för att bedöma översiktsplanens förslag på övergripande mark- och vattenanvändning med avseende på miljöeffekter och konsekvenser. Nollalternativet beskriver miljöns sannolika utveckling inom utredningsområdet om inte översiktsplanens förslag genomförs. Nollalternativet är inte en beskrivning av aktuella förhållanden eller ett antagande om oförändrat tillstånd, utan inkluderar de åtgärder och de förändringar som kan förväntas även utan att den nya översiktsplanens förslag genomförs. I det aktuella fallet bedöms nollalternativet utgöra den övergripande mark- och vattenanvändning som redovisas dels i nu gällande ÖP (ÖP 2025) där strategiska ställningstaganden och övergripande målen fortsatt är aktuella. Sedan antagandet av ÖP2025 har tillhörande tematiska tillägg för VA-plan och VA-policy, Bebyggelse på landsbygd samt Vindbruksplan beslutats inaktuella. Aktuella tematiska tillägg som kvarstår är Strategi för klimatanpassning och Trafikstrategi.

Kommunens tidigare översiktsplan (ÖP 2025) antogs av Kommunfullmäktige 28 januari 2013 och fick laga kraft 7 november 2014. Kommunen har även tagit fram fördjupade tätortsstudier för Västerviks kommun (1990) samt fördjupade översiktsplaner för Hornslandet (2009), Södra Norrlandet (2010) och Överum (2016).

Utan ett uppdaterat ställningstagande för kommunens viljeriktning finns risk att kommunens kvaliteter inte värnas och att bebyggelseutvecklingen sker på ett oönskat sätt. ÖP 2025 innehåller flertalet intressekonflikter vilket kan innebära en risk för att beslut gällande den fysiska planeringen tas utan tillräcklig vägledning ur ett helhetsperspektiv. Det kan i sin tur innebära att nyttjandet av naturresurserna sker på ett mindre hållbart sätt och att mark ianspråk tas för icke lämplig användning. I det långa loppet kan det försvåra möjligheterna för utvecklingsinsatser som infrastruktursatsningar, företagsetableringar och bostadsbyggande vilket i sin tur kan påverka kommunens näringsliv, attraktionskraft och befolkningsutveckling negativt. Den markanvändningskarta som finns i ÖP 2025 redovisas endast på kommunnivå och inkluderar bara vissa parametrar vilket gör den svår att tillämpa i efterföljande samhällsbyggnadsprocessen. Den ger inte någon tydlig vägledning i hur mark- och vattenområden ska användas, vilket försvårar lokaliseringstudier och bygglovsprövningar.

4. Hållbarhetsbedömning med miljökonsekvensbeskrivning

En översiktsplan bedöms alltid medföra betydande miljöpåverkan. Det innebär att en strategisk miljöbedömning ska göras och en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) behöver tas fram. Syftet med den strategiska miljöbedömningen och MKBn är att systematiskt och kontinuerligt bedöma påverkan på miljön vid översiktsplanens genomförande. Västerviks kommun har beslutat att även sociala och ekonomiska konsekvenser av genomförandet av ÖP 2050 ska beskrivas för att fånga in samtliga hållbarhetsaspekter och få en bredare konsekvensbeskrivning.

Konsekvensbedömningen redovisar hur planförslaget påverkar relevanta aspekter, vilka avvägningar som har gjorts för att minska skador, hur riksintressen beaktas och förslag på åtgärder för att minska påverkan. Varje avsnitt avslutas med en sammanfattande bedömning där en jämförelse med nollalternativet görs. En samlad bedömning inklusive kumulativa effekter redogörs för i ett särskilt kapitel.

Avgränsning av aspekter som innebär betydande miljöpåverkan för ÖP 2050 bedöms vara enligt tabellen nedan. Avgränsningen av aspekterna i tabellen är inte uttömmande utan exempel på vilka ämnesområden som beskrivs och konsekvensbedöms i kapitlet.

Miljömässiga aspekter

Aspekt	Avgränsning av aspekt	Miljömål	Globala mål
Kulturmiljö	Påverkan på riksintresse för kulturmiljövården, kulturmiljöprogrammet, fornlämningar och andra kulturhistoriska värden.	God bebyggd miljö	11. Hållbara städer och samhällen
Naturmiljö	Skyddade områden (7 kap MB), barriärer, fragmentering, riksintresse för naturmiljö, Natura 2000, spridningssamband, livsmiljöer, biologisk mångfald och ekosystemtjänster.	God bebyggd miljö, Begränsad miljöpåverkan, Ett rikt växt- och djurliv, Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans samt levande kust och skärgård, Myllrande våtmarker, Levande skogar	6. Rent vatten och sanitet 11. Hållbara städer och samhällen 13. Bekämpa klimatförändringar 14. Hav och marina resurser 15. Ekosystem och biologisk mångfald

Aspekt	Avgränsning av aspekt	Miljömål	Globala mål
Hushållning med naturresurser	Påverkan på skogs- och jordbruk, uttag av naturresurser i form av tåkter och gruvor, riksintresse för värdefulla ämnen och material.	Ett rikt odlingslandskap, Ingen övergödning, Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans samt levande kust och skärgård, Levande skogar, Ett rikt växt- och djurliv.	12. Hållbar konsumtion och produktion 13. Bekämpa klimatförändringar 15. Ekosystem och biologisk mångfald
Rekreation och friluftsliv	Påverkan på riksintresseområde för friluftsliv och rörligt friluftsliv, större sammanhängande grönområden.	God bebyggd miljö, Begränsad miljöpåverkan, Ett rikt växt- och djurliv, Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans samt levande kust och skärgård, Myllrande våtmarker, Levande skogar	3. God hälsa och välbefinnande 11. Hållbara städer och samhällen 13. Bekämpa klimatförändringar 14. Hav och marina resurser 15. Ekosystem och biologisk mångfald
Vatten	Påverkan på ytvatten, grundvatten, vattentäkter, MKN vatten.	Ingen övergödning, Levande sjöar och vattendrag, Grundvatten av god kvalitet, Hav i balans samt levande kust och skärgård	6. Rent vatten och sanitet för alla 11. Hållbara städer och samhällen 13. Bekämpa klimatförändringarna 14. Hav och marina resurser 15. Ekosystem och biologisk mångfald
Människors hälsa	Påverkan på människors hälsa p.g.a. buller och luftföroreningar.	Frisk luft, God bebyggd miljö, Grundvatten av god kvalitet	3. God hälsa och välbefinnande 6. Rent vatten och sanitet 11. Hållbara städer och samhällen 13. Bekämpa klimatförändringarna
Risk och säkerhet	Påverkan av farligt gods, förorenade områden, verksamheter med stor omgivningspåverkan, beredskap/kris.	God bebyggd miljö, Giftfri miljö	3. God hälsa och välbefinnande 9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur 11. Hållbara städer och samhällen 13. Bekämpa klimatförändringarna 16. Fredliga och inkluderande samhällen

Aspekt	Avgränsning av aspekt	Miljömål	Globala mål
Klimatförändringar	Påverkan av skyfall, höga temperaturer, höjda havsnivåer, ras, skred, översvämning, utsläpp.	Begränsad miljöpåverkan, God bebyggd miljö, Ingen övergödning	11. Hållbara städer och samhällen 13. Bekämpa klimatförändringarna
Kust- och havsplanering	Påverkan på värden för friluftsliv, turism, natur, kultur, utblickar, exploateringsintressen från strandlinje till territorialgräns. Påverkan på riksintresse för obruten kust	Hav i balans, levande kust och skärgård,	11. Hållbara städer och samhällen 14. Hav och marina resurser
Begränsa klimatpåverkan	Påverkan på trafikplanering, goda möjligheter för cykel & kollektivtrafik, kolsänkor, minska klimatutsläpp.	Begränsad miljöpåverkan, god bebyggd miljö	11. Hållbara städer 13. Bekämpa klimatförändringarna.

Sociala aspekter

Aspekt	Avgränsning av aspekt	Miljömål	Globala mål
Tillgång till grönytor och sammanhängande grönområden	Sociala aspekter (välmående, rörelse), koppling mellan grönområden, rekreation & friluftsliv.	God bebyggd miljö, Begränsad miljöpåverkan, Frisk luft	3. God hälsa och välbefinnande 11. Hållbara städer och samhällen 13. Bekämpa klimatförändringar
Närhet till service	Tillgänglighet till viktiga målpunkter i stad och samhällen samt påverkan på offentlig service.	God bebyggd miljö	4. God utbildning för alla 5. Jämställdhet 10. Minskad ojämlikhet 11. Hållbara städer och samhällen 16. Fredliga och inkluderande samhällen

Aspekt	Avgränsning av aspekt	Miljömål	Globala mål
Hållbara transporter	Hållbara persontransporter, kollektivtrafik, tillgång till kvalitativa gång- och cykelvägar.	Begränsad miljöpåverkan, God bebyggd miljö	5. Jämställdhet 10. Minskad ojämlikhet 11. Hållbara städer och samhällen 13. Bekämpa klimatförändringar
Jämlika livsvillkor	Jämlikhet & jämställdhet, barnperspektiv, påverkan av barriärer, sammankoppling av olika områden, segregation, trygghet, brottsförebyggande, tillgänglighet, mötesplatser.	God bebyggd miljö	1. Ingen fattigdom 3. God hälsa och välbefinnande 4. God utbildning för alla 5. Jämställdhet 10. Minskad ojämlikhet 11. Hållbara städer och samhällen 16. Fredliga och inkluderande samhällen

Ekonomiska aspekter

Aspekt	Avgränsning av aspekt	Miljömål	Globala mål
Näringsliv och kompetensförsörjning	Påverkan på näringslivet genom tillgång till mark, infrastruktur samt kompetensförsörjning och arbetskraft.	God bebyggd miljö	1. Ingen fattigdom 4. God utbildning för alla 5. Jämställdhet 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt 9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur 10. minskad ojämlikhet 11. Hållbara städer och samhällen

Aspekt	Avgränsning av aspekt	Miljömål	Globala mål
Infrastruktur och kommunikationer	Påverkan på tillgången till hållbara transporter utifrån planeringen för infrastruktur, samt hur utveckling av infrastruktur stödjer den ekonomiska hållbarheten, energi, VA, fiber, mobiltäckning – teknisk infrastruktur.	God bebyggd miljö	7. Hållbar energi för alla 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt 9. Hållbar industri, innovationer och kommunikationer 11. Hållbara städer och samhällen 13. Bekämpa klimatförändringarna
Bostäder och verksamheter	Påverkan på tillgång till bostäder och utveckling av arbetsmarknaden utifrån demografisk utveckling.	God bebyggd miljö	3. God hälsa och välbefinnande 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt 10. Minskad ojämlikhet 11. Hållbara städer och samhällen

4.1. Miljöaspekter

I detta avsnitt sammanfattas hur miljöaspekterna påverkas av planförslaget.

4.1.1 Kulturmiljö

Aspekten omfattar bedömning av hur planen förväntas påverka områden av riksintresse för kulturmiljövården, utpekade kulturhistoriskt värdefulla områden enligt kommunens kulturmiljöprogram, fornlämningar, kyrkliga miljöer samt byggnadsminnen. Västerviks kommun har i kulturmiljöprogram från 2022 pekat ut områden av särskild vikt för kulturmiljön. Utöver utpekade områden enligt kulturmiljöprogrammet finns det inom kommunen bland annat områden av riksintressen för kulturmiljön, fornlämningar, byggnadsminnen och kyrkliga miljöer som är viktiga för kulturmiljön. Även miljöer och byggnader som inte är utpekade med specifika värden kan innefatta höga kulturmiljövärden.

4.1.1.1 Konsekvenser

Planförslaget innebär ett tydligare skydd för befintliga kulturmiljöer än nollalternativet. Bebyggelseområden som bedöms vara kulturhistoriskt värdefulla redovisas i markanvändningskartan och ställningstaganden under avsnittet "kultur" ger en tydlig vägledning hur dessa områden ska hanteras i den fortsatta samhällsbyggnadsprocessen.

Så långt som möjligt har områden som är av riksintresse för kulturmiljövården undvikits att pekas ut som utvecklingsområden. Riksintresset för kulturmiljövård bedöms kunna påverkas i och med ianspråktagande av utvecklingsområdena

Droppen, Västerviks flygplats, Mommehål och Skramstad. Påverkan bedöms dock inte innebära påtaglig skada på riksintresset. Områdena har avgränsats så att de mest värdefulla områdena utifrån riksintressebeskrivningen värnas. I avvägningen mellan behovet av verksamhetsmark och kulturmiljövärdena bedöms intresset av ny verksamhetsmark väga tyngre i de utpekade områdena.

Huvudinriktningen för ÖP 2050 är att förtäta befintliga orter. Viss negativ påverkan på riksintresset för kulturmiljövården bedöms dock kunna uppkomma vid ett genomförande av planförslaget, i synnerhet vid tillägg av befintlig bebyggelse inom riksintresseområdet. Planförslaget har därför tydliga ställningstaganden att värna kulturmiljöer och att tillägg i bebyggelsen vid behov ska föregås av kulturhistoriska och antikvariska utredningar.

I områden där jungfrulig mark tas i anspråk ska fördjupade utredningar föregå fortsatt planläggning för att säkerställa att tillräcklig hänsyn tas till kulturvärdena på den aktuella platsen.

I de fall bebyggelse ska tillkomma på landsbygden anger planförslaget tydliga ställningstaganden för hur kulturmiljövården ska tillvaratas.

För att tydliggöra viktiga områden för kulturmiljön har kommunen i markanvändningskartan markerat områden för "natur- och kulturlandskap". Dessa sammanfaller med de utpekade kärnområdena från kommunens kulturmiljöprogram. Utifrån ställningstaganden i översiktsplanen och råd och riktlinjer i kulturmiljöprogrammet tydliggörs att ytterligare utredningar kan behövas för att bedöma konsekvenser på kulturmiljön vid ändrad markanvändning i de utpekade utvecklingsområdena.

4.1.1.2 Sammanfattande bedömning

Sammantaget bedöms planförslaget, i jämförelse med nollalternativet, innebära positiva effekter på aspekten.

4.1.2 Naturmiljö

Aspekten omfattar bedömning av hur planen förväntas påverka skyddade områden som naturreservat, biotopskyddsområden, riksintresseområde för naturvård, strandskydd, grönstruktur, grön infrastruktur, biologisk mångfald och stora, opåverkade områden.

I stora delar av kommunen värnas de stora sammanhängande stråken av grön- och blåstruktur. Stora delar av Västerviks kommun är utpekade som riksintresse för naturvård, friluftsliv och Natura 2000-områden. Utöver dessa områden som inte påtagligt får skadas gäller ett differentierat strandskydd upp till 300 meter.

4.1.2.1 Konsekvenser

Stora opåverkade områden, områden med höga naturvärden på så väl land som i vatten har generellt undvikits för exploatering och skyddas i stället genom att peka ut dem som rekreations- och friluftsområden. För att tydligare stärka naturmiljön och ekosystemtjänster föreslår översiktsplanen att en grön- och blåstrukturplan utarbetas.

I samtliga kommunens orter är det viktigt att bibehålla och öka den biologiska mångfalden för att bland annat stärka ekosystemtjänster och samhällets motståndskraft mot förändringar. Gröna stråk, spridningskorridorer och tätortsnära natur har ett stort värde och värnas från exploatering i möjligaste mån.

För att möjliggöra byggnation av nya bostäder och områden för verksamheter i centralorten, kommundelscentrumen och till viss del även i serviceorterna kommer en viss förlust av naturmiljö att ske. Kommunens ställningstaganden att värna biologiskt viktiga områden, den biologiska mångfalden och att planarbetet ska föregås av bland annat naturvärdesinventeringar innebär att särskilt värdefulla områden kommer att undantas från exploatering. I de fall det är möjligt kommer kompensationsåtgärder att genomföras för att mildra effekterna av den ändrade markanvändningen.

I Västerviks kommun finns 14 områden av riksintresse för naturvård. Ett av kommunens utpekade utvecklingsområden, Venerna i Gunnebo, angränsar till riksintresseområdet för Venerna. Venerna är utpekade som ett stort, mångformigt våtmarkskomplex. Förutsättningarna för bevarande bedöms inte påverkas negativt utifrån utpekat utvecklingsområde.

Utvecklingsområdet Hornslandet samt Södra Källvik överlappar helt eller delvis med riksintresseområdet för Västerviks och Oskarshamns skärgårdar. Utvecklingsområdena möjliggör förtätning av bostäder i anslutning till redan ianspråktaga områden. Denna markanvändning bedöms inte påtagligt skada riksintresset.

I Västerviks kommun finns 29 Natura 2000-områden utpekade i enlighet med art- och habitatdirektivet. Inga utvecklingsområden har pekats ut i eller i anslutning till Natura 2000-områden. I de fall exploatering eller ingrepp planeras inom eller i anslutning till skyddade områden finns ställningstaganden finns som tydliggör områdenas viktighet i den kommande samhällsbyggnadsprocessen. Översiktsplanen tydliggör att påtaglig skada på områden av riksintressen inte får uppkomma.

Kommunen ska intensifiera arbetet med implementering av 3-30-300-principen, vilket bedöms kunna stärka de befintliga gröna områdena och att grönytor får en större roll i kommande planeringssteg.

I Loftahammar, Gamleby östra och korridor för sydlig infart kommer naturvärden att påverkas negativt när jungfrulig mark tas i anspråk för bostadsbebyggelse. Fördjupade naturvärdesinventeringar och kompensationsåtgärder behöver vidtas för att minimera skadorna på naturmiljön. Under planarbetets gång har befintliga gröna områden som i tidigare strategiska dokument pekats ut för ändrad markanvändning i planförslaget bibehållits som grönområde.

Även i Ankarsrums utvecklingsområden, Långsjön och Falsterbo, kommer naturmiljön att få stå tillbaka till förmån för bostadsbebyggelse och företags-etablering. I möjligaste mån har områden med extra höga naturvärden undantagits för bebyggelse.

4.1.2.2 Sammanfattande bedömning

I jämförelse med nollalternativet bedöms planförslaget ha tydligare ställningstaganden för bevarande och utveckling av kommunens naturmiljö. Inga riksintressen bedöms påtagligt skadas. Planförslaget bedöms som helhet innebära liknande konsekvenser på aspekten som nollalternativet.

4.1.3 Hushållning med naturresurser

Aspekten behandlar planförslagets påverkan på skogs- och jordbruk och uttag av naturresurser i form av täkter och gruvor.

De areella näringarna är av yttersta vikt för kommunen och jordbruk ska ges förutsättningar att utvecklas. I största möjliga mån har den brukningsvärda jordbruksmarken undvikits för exploatering.

När jordbruksmark tas i anspråk innebär det att en negativ påverkan uppstår både ur ett hållbarhetsperspektiv, samt ur ett ekosystemtjänstperspektiv. När jordbruksmarken exploateras och hårdgörs för bostadsbebyggelse eller infrastruktur kan denna i princip inte återtas till livsmedelsproduktion. Det praktiska förfarandet och kostnaderna omöjliggör att jorden åter odlas upp. Exploatering av jordbruksmark genom hårdgörning skiljer sig på så sätt från annan ändrad markanvändning. Det är en irreversibel process som tar mark ur livsmedelsproduktion för alltid och därför utgörs den viktigaste strategin av att undvika byggnation på jordbruksmark.

I Västerviks kommun finns fem bergtäkter och en kombinerad berg- och grustäkt. Täkterna har en viktig roll för den lokala materialförsörjningen men är också ett störande ingrepp i naturen och kan orsaka olägenheter för människors hälsa.

Västerviks kommun har i dagsläget ingen gruvnäring. Det finns tre utpekade riksintressen för ämnen och material i kommunen, ett med ytanspråk samt två som redovisas som punkter. Ett flertal undersökningstillstånd har beviljats i olika delar av kommunen. Berggrunden består främst av granit och kvartsit.

4.1.3.1 Konsekvenser

Västerviks kommuns totala landareal utgörs till ca 12 % av produktiv jordbruksmark.

Översiktsplaneförslagets huvudinriktning innebär att bebyggelseutvecklingen i första hand ska ske i och i anslutning till befintliga orter. Detta tillsammans med ställningstaganden om att undvika fragmentering av jordbruksmark och att jordbruksmark i direkt anslutning till befintlig bebyggelse får ianspråktagas, om det sker för ett väsentligt samhällsintresse eller betydande utveckling, skapar goda förutsättningar att behålla stora, sammanhängande, jordbruksområden.

Med det sagt så bedöms utveckling av centralorten, kommundelscentrum och serviceorterna vara av sådan vikt att det anses vara väsentliga samhällsintressen. I och i anslutning till dessa orter går därmed förtätning och exploatering före bevarande av jordbruksmarken. Det innebär att 0,5 procent av kommunens totala brukningsvärda jordbruksmark ianspråktagas vid ett fullständigt genomförande av

översiktsplanen. Denna andel bedöms vara liten och i begränsad omfattning. Ianspråktagandet av jordbruksmarken bedöms inte försvåra möjligheterna att fortsatt bedriva jordbruk inom kommunen, eller länet, och påverkar inte livsmedelsproduktionen på vare sig lokal eller regional nivå. De nya utvecklingsområdena ligger i många fall i strategiska lägen där infrastruktur är utbyggd och det går att tillskapa en tätare och mer lättillgänglig ort.

I Ankarsrum finns det befintliga detaljplanelagda fastigheter som trots reducerade tomtpriser inte bebyggs. Möjligheten att tillskapa tomter i ett mer attraktivt, sjönära, läge och på så sätt stärka ortens framtida utveckling bedöms vara ett allmänt intresse.

Loftahammar är till stor del byggt runt havsviken Vivassen. För att tydligare knyta ihop och få synergieffekter av redan ianspråktagna områden har viss jordbruksmark tagits i anspråk för förtätning av bebyggelse.

I de fall ett ianspråktagande av jordbruksmark övervägs i kommande planprocesser krävs att en konsekvensutredning genomförs. Ställningstaganden om bland annat bebyggelsefritt avstånd mellan bebyggelse och jordbruksmark samt att ny bebyggelse inte får försvåra möjligheterna att bedriva rationellt jord- och skogsbruk finns också i planförslaget. Ställningstagandena säkerställer att de areella näringarna fortsatt kan bedrivas och utvecklas.

Planförslaget innebär att kommunen har ett restriktivt förhållningssätt till gruvnäring. Ställningstaganden om gruvor säkerställer att dessa endast kan komma till stånd om de inte medför oacceptabla konsekvenser för bland annat naturmiljöer, människors hälsa eller ekosystemtjänster. Gruvnäringens samhällsnytta ska enligt förslaget också vägas mot långsiktiga miljömässiga, sociala och ekonomiska konsekvenser och kommunen ska verka för att gruvverksamhet lokaliseras och utformas så att påverkan på landskapsbild, närboende och befintliga näringar minimeras.

Ställningstagandet om täkter innebär att nyanläggningar inte förordas, vilket kan få negativa konsekvenser för den lokala materialförsörjningen och leda till ett ökat transportbehov. För natur- och kulturvärden, störningssynpunkt, friluftsliv och landskapsbild är ställningstagandet positivt.

4.1.3.2 Sammanfattande bedömning

I jämförelse med nollalternativet bedöms planförslaget leda till positiva konsekvenser för hushållningen av naturresurser.

4.1.4 Rekreation och friluftsliv

Aspekten omfattar påverkan på riksintresseområde för friluftsliv, rörliga friluftslivet, turism, stråk och viktiga samband för rekreation och friluftsliv. Stora områden i Västerviks kommun är utpekade som riksintresse för friluftsliv och det rörliga friluftslivet. Dessa områden får inte påtagligt skadas. Utöver områden av riksintresse för friluftsliv och det rörliga friluftslivet finns det stora naturområden, många vandringsleder och tätortsnära natur, sjöar och hav som nyttjas för friluftsliv och rekreation.

4.1.4.1 Konsekvenser

Stora delar av Västerviks kommuns kustområde är utpekade som riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap 6 § miljöbalken samt det rörliga friluftslivet enligt 4 kap 2 § miljöbalken.

Genom planförslaget stärks skyddet för många områden genom att peka ut dem som sammanhängande grön- och blåstruktur. Ställningstaganden om bevarande och utpekande i markanvändningen som friluftsliv stärker områdenas förmåga att förbli nyttjade för rekreation och friluftsliv. Även i orterna har de sammanhängande grönstråken i möjligaste mån bevarats. Den tätortsnära naturen är av yttersta vikt för så väl klimatreglering som människors hälsa.

Planförslaget innebär att vissa områden som idag är flitigt använda för rekreation och friluftsliv får en annan markanvändning. Bland annat Tistedalen, Södra infarten, Södra Kvännaren och Jenny etapp 2 i Västervik. Samtidigt reserveras nya områden i Gertrudsvik och Vassbäck för ändamålet. Stora befintliga områden för rekreation och friluftsliv kommer att sparas. Kommunen ska mer aktivt arbeta med metoden 3-30-300 vilket även kommer att vara en positiv faktor för rekreation och friluftsliv så väl som naturmiljö, människors hälsa och klimatrelaterade risker.

För Gamlebys del sker de största ingreppen i områden för rekreation och friluftsliv vid exploateringen av Gamleby östra och nytt verksamhetsområde vid Skramstad. Båda områdena ligger inom riksintresse för det rörliga friluftslivet. Ställningstaganden om att grönstruktur i bostadsområden ska värnas och utvecklas bidrar till att minska påverkan på aspekten. Samtidigt värnas det etablerade friluftsområdet vid Garpedansberget. Planförslaget möjliggör också att Gamleby hamn omvandlas till parkområde och att ett sammanhållande grönstråk bevaras från hamnområdet till Hammarsbadet.

I Ankarsrum bedöms utvecklingsområdena Långsjön och Södra Ankarsrum till viss del innebära negativa effekter på friluftslivet då befintliga öppna ytor och strövstigar ianspråk tas. För området Långsjön är tillgången till udden och området kring badplatsen ytterst viktigt att ta hänsyn till, vilket också framgår av ställningstagandena för utvecklingsområdet. För utvecklingsområdet Södra Ankarsrum finns ställningstaganden som säkerställer en koppling till Ankarsrumsslingan, som är en del av Tjustleden.

I Loftahammar förtätas bebyggelsen vilket innebär att områden som delvis nyttjas för rekreation omvandlas. Samtidigt värnas stora naturområden och hamnområdet blir mer tillgängligt för rekreation. Ställningstaganden om att utveckla och bevara fritids- och rekreationsmöjligheter samt prioritera en strandpromenad mellan Tättö och Källvik säkerställer en fortsatt god tillgång till områden för rekreation och friluftsliv. Ett utvecklingsområde, Källvik södra, ligger inom riksintesseområdet för friluftsliv. Stora delar av Källviksudden undantas från exploatering. På så sätt bedöms inte Källvik södra innebära en påtaglig skada på riksintresset.

4.1.4.2 Sammanfattad bedömning

Sammantaget bedöms planförslaget, i jämförelse med nollalternativet, ha en liknande påverkan på rekreation och friluftsliv. Inga riksintressen bedöms påtagligt skadas.

4.1.5 Vatten

Aspekten omfattar påverkan på ytvatten och grundvatten, vattentäkter samt MKN för vatten.

Planförslaget innebär i stort att befintliga orter växer inifrån. Med det sagt tillskapas nya områden för både verksamheter och bostäder i stort sett i alla utpekade noder. För landsbygden finns ställningstaganden som möjliggör etablering av så väl verksamheter som bostäder. Utöver orternas utveckling pekar planförslaget på viktigheten i att tillskapa en södra infart till Västerviks stad.

Ingen ytvattenförekomst i kommunen uppnår god kemisk status på grund av att gränsvärdet för kvicksilver och bromerade difenyleter överskrids. Detta är inte unikt för Västerviks kommun utan gäller för alla undersökta ytvattenförekomster i Sverige. De flesta ytvattenförekomsterna i Västerviks kommun uppnår måttlig ekologisk status. Kustområdet är väsentligt påverkat av övergödning. Särskilt i djupa tröskelviken som exempelvis Gamlebyviken.

Grundvattentillgången i kommunen är begränsad. Under vissa perioder förekommer bristsituationer och i kustområdena förekommer saltvatteninträngning i dricksvattenbrunnar.

I Västerviks kommun är de areella näringarna stora och flera storskaliga jordbruksföretag är verksamma inom kommunen. Västerviks kommun arbetar tillsammans med markägare, lantbrukare och verksamheter för att förbättra vattenkvaliteten och vattenmiljön i sjöar, vattendrag och kustvatten. Detta bidrar bland annat till att fördröja vattenflöden, ökad biologisk mångfald samt minska näringsläckage.

4.1.5.1 Konsekvenser

Föreslagna utvecklingsområden är till stor del belägna inom redan ianspråktaga områden där allmänt vatten och avlopp är utbyggt. Det innebär goda möjligheter att kunna anslutna bebyggelsen till det allmänna VA-nätet och på så sätt att avloppsvatten omhändertas på ett effektivt sätt. Förtätningen innebär också att andelen hårdgjord yta ökar, vilket är en utmaning gällande dagvattenhanteringen. Avrinningen till recipienten blir snabbare och det blir svårare för vattnet att tränga ner i marken. Dagvatten från hårdgjorda ytor kan innehålla föroreningar och näringsämnen. Utan rening kan föroreningar i dagvatten nå grundvatten eller ytvattenrecipienten, vilket kan påverka vattenmiljön negativt.

Planförslagets övergripande ställningstagande om att ta fram en grön- och blåstrukturplan stärker kommunens förmåga att vidta rätt åtgärd på rätt plats.

Översiktsplanens ställningstaganden om att i kommande planprocesser ta fram fördjupade utredningar kopplade till vatten säkerställer att rätt åtgärder vidtas för

att MKN för ytvatten inte ska försämrats. Utöver utredningskravet finns också ställningstaganden om öppen dagvattenhantering, att vattenförekomster ska skyddas mot åtgärder som kan innebära negativ påverkan på vattenmiljön och att vattendrag och grundvatten ska uppnå god status. Det finns också ställningstaganden om fortsatt rådgivning och vattenfördröjande åtgärder i landskapet för att minska föroreningsbelastningen samt att vattentäkter ska skyddas från föroreningar för att långsiktigt säkerställa dricksvattenförsörjningen.

Genom att förtäta orterna och omvandla områden som tidigare använts för verksamheter och industrier kan marksaneringar krävas. Detta är övervägande positivt för påverkan på yt- och grundvattenstatusen.

4.1.5.2 Sammanfattande bedömning

Planförslaget bedöms innebära lika, eller något bättre, förutsättningar för aspekten än nollalternativet.

4.1.6 Människors hälsa

Aspekten omfattar påverkan på människors hälsa i form av buller och luftföroreningar och strålning.

Buller och luftföroreningar från bland annat trafik, industrier och verksamheter påverkar människors hälsa. I Västerviks kommun är de främsta bullerkällorna kopplade till väg- och järnvägstrafiken samt specifika verksamheter. Buller från omgivningen kan medföra flera negativa effekter, till exempel olika besvärreaktioner, sömnstörningar samt försämrad inlärning och prestation. Miljökvalitetsnormer för buller är inte relevanta för Västerviks kommun då dessa endast omfattar kommuner med över 100 000 invånare.

Luftföroreningar är inte något problem i Västerviks kommun, i de luftkvalitetsmätningar som genomförts i Västerviks stad har inga förhöjda värden uppmätts. Miljökvalitetsnormer för luft överskrider inte i kommunen. Preciseringsarna av miljömålet frisk luft innehåller högsta tillåtna halt av 10 olika ämnen eller partiklar.

4.1.6.1 Konsekvenser

Planförslaget kan leda till positiv påverkan på människors hälsa i Västerviks stad. Dels genom att förbättra trafiksituationen i Allén, på Folkparksvägen och Östersjövägen när en södra infart finns på plats, dels genom att omvandla områden och omlokalisera verksamheter som idag används för industriändamål och som är belägna i närhet till bostadsbebyggelse.

För övriga orter bedöms planförslaget varken leda till mer eller mindre störningar.

Ny mark för verksamheter planeras i första hand i områden som redan är ianspråktaga och utsatta för bland annat bullerstörningar. Planförslagets ställningstaganden om att placera störande verksamheter i redan bullerpåverkade områden, utan att för den sakens skull överskrida gällande riktvärden för omgivningsbuller är positivt för aspekten. I den fortsatta planprocessen behöver bullerutredningar och annan påverkan på människors hälsa utredas vidare.

Ökade transporter på järnvägen på grund av att Tjustbanan utvecklas kan leda till en ökad bullerproblematik. Vid behov behöver bullerdämpande åtgärder längs med särskilt bullerutsatta områden att vidtas.

Förlängningen av Åbyvägen i Gamleby leder till att färre transporter sker över Torget vilket är positivt ur buller- och luftföroreningssynpunkt.

Ställningstaganden om att barn ska ha möjlighet att leka utomhus i hälsosamma och inspirerande miljöer stärker kommunens förmåga att lokalisera exempelvis förskolor i områden med liten störningspåverkan.

4.1.6.2 Sammanfattande bedömning

Sammantaget bedöms inte planförslaget innebära några nämnvärda miljökonsekvenser i jämförelse med nollalternativet.

4.1.7 Risk och säkerhet

Aspekten omfattar påverkan på frågor om farligt gods, förorenade områden, verksamheter med stor omgivningspåverkan samt kris och beredskap.

Ett av planförslagens stora markanspråk rör den nya södra infarten till Västerviks stad och omkringliggande ny mark för verksamheter, funktionsblandad bebyggelse och bostäder. Längs med Allén i Västerviks stad föreslås en mer funktionsblandad bebyggelse som kan möjliggöras när ny mark för verksamheter tillskapas längs med den södra infarten.

I Ankarsrum omvandlas det äldre bruksområdet till funktionsblandad bebyggelse och mark för verksamheter tillskapas längs med väg 40.

För Gamlebys del genererar planförslaget att viss mark för verksamheter utlokaliseras närmare E22 för att möjliggöra för mer trivsamt boendemiljö. För att möjliggöra förtätning av bostäder inom Gamleby östra behöver en ny bro över Gamlebyviken uppföras.

I Loftahammar föreslås befintligt område för industri- och verksamheter att utökas, i stort enligt gällande detaljplan.

4.1.7.1 Konsekvenser

Planförslaget får positiva konsekvenser för Västerviks stad genom tillskapandet av en södra infart. Den södra infarten möjliggör säkrare och snabbare transporter för bland annat räddningspersonal till och från Västerviks stad, samt till och från sjukhus, hamn och större industrier. Den innebär också att primär väg för farligt gods flyttas från nuvarande sträckning, genom stora delar av staden, till att kunna angöra till fler direkta målpunkter. Ny lokalisering av miljöfarliga verksamheter längs med den södra infarten bidrar också positivt till aspekten då befintliga områden med störande verksamheter omvandlas till mer funktionsblandad bebyggelse.

En ny infart bidrar också positivt ur beredskapssynpunkt då det vid händelse av blockerad eller saboterad befintlig infart ändå går att ta sig in och ut ur staden.

Genom att utveckla befintligt industrispår och Tjustbanan möjliggörs kapaciteten för fler och tyngre tågtransporter.

Många befintliga områden för störande verksamheter och industrier flyttas ut från staden för att kunna tillskapa en tätare och mindre störningspåverkad centralort. Även i Ankarsrum lokaliseras ny mark för verksamheter längs med väg 40 för att kunna tillskapa ett tydligare centrum i de centrala delarna av orten.

Områden som föreslås omvandlas från verksamheter till funktionsblandad bebyggelse eller där kommunen har kunskap om att föroreningar finns ska, innan exploatering sker, saneras till relevanta riktvärden.

I Gamleby innebär planförslaget att verksamhets- och industriområden i hamnen övergår till park eftersom marken i området är skredbenägen. Genom förlängning av Åbyvägen minskar trafikrörelserna med farligt gods över Gamleby torg vilket också har en positiv inverkan på bullersituationen. Den nya bron över Gamlebyviken bedöms vara positiv ur risk- och säkerhetssynpunkt då framkomligheten för så väl räddningstjänst, renhållningsfordon, bilister, cyklister och gångtrafikanter avsevärt förbättras.

Planförslaget bedöms för Gunnebo-Verkebackes, Loftahammars, Hjorteds och Överums del inte innebära några direkta skillnader i jämförelse med nollalternativet.

Försvarsmaktens intressen väger tungt i planförslaget. Inga planerade åtgärder bedöms påtagligt skada Försvarsmaktens eller civilförsvarets riksintressen.

4.1.7.2 Sammanfattande bedömning

Planförslaget bedöms totalt sett få en positiv påverkan på aspekten jämfört med nollalternativet.

4.1.8 Klimatförändringar

Aspekten omfattar påverkan och risker av skyfall och översvämningar, stigande havsnivåer, höga temperaturer samt skred- och rasrisk.

På grund av klimatförändringar väntas förändringar ske i nederbördsmängder, havsnivåhöjningar, temperaturer och brandrisk. Stora delar av kommunens kustområden riskerar att svämmas över på grund av stigande havsnivåer samt utsättas för ökad erosion på grund av vinduppstuvning. Skyfall förväntas också få stor påverkan på bebyggda områden. Varmare klimat och torrperioder leder till värmeböljor som ökar risken för bränder.

Enligt Myndigheten för civilt försvar (MCF) översvämningskartering riskerar stora kustområden som idag är bebyggda att översvämmas. Instängda eller låglänta områden blir särskilt utsatta vid höjda havsnivåer och skyfallsliknande regn.

Risk för ras och skred finns främst i de norra delarna av kommunen och längs med inlandsjöarnas strandområden. På grund av klimatförändringarna kan områden som idag inte är ras- eller skredbenägna på sikt bli riskområden.

4.1.8.1 Konsekvenser

Resultaten från den övergripande skyfallskarteringen för Västerviks kommun har beaktats när utvecklingsområden pekats ut. Under arbetet med översiktsplanen har områden som konstaterats helt svämmas över vid skyfallsliknande regn undantagits från bebyggelse. För utvecklingsområden och i de redan bebyggda områdena är det av yttersta vikt att ytor för hantering av dagvatten och skyfallsvatten tillskapas. Översiktsplanen har många ställningstaganden som tydliggör vilka åtgärder som kan behöva vidtas i kommande planeringssteg. Bland dessa finns att ta hänsyn till hela avrinningsområdet (tillrinningsområdet?) vid nya exploateringar, utföra fördjupade skyfallsanalyser, planera för tillräckliga ytor för hantering av skyfall och dagvatten samt säkerställa avrinning och multifunktionella ytor i tätbebyggda områden.

Vissa områden som riskerar att svämmas över vid höjda havsnivåer har fått en förändrad markanvändning. Det gäller främst Gamleby hamn, Lysingsberget och Verkebäckssvängen. Andra, mer tätbebyggda områden som riskerar att översvämmas behöver studeras närmare för att avgöra vilken klimatanpassningsstrategi som är mest lämpad för respektive område. En sådan studie är planerad att genomföras i samband med den kustskyddsutredning (eller dylikt) som översiktsplanens granskningsversion ska kompletteras med.

Planförslaget redovisar ett kustskydd mellan Lucerna och Grantorpet för att mildra effekterna av stigande havsnivåer för stora delar av Västerviks stad. Kommande kustskyddsutredning förväntas svara på var och hur ett kustskydd kan placeras och utformas. Översiktsplanens ställningstagande om att tillskapa projektorganisation och budget för klimatanpassningsåtgärder stärker genomförandet av kustskyddsutredningen och därmed också kommunens förmåga att praktiskt arbeta med frågor kopplade till översvämning och klimatförändringar.

Utöver höjda havsnivåer och skyfallsrisker innebär klimatförändringarna också risk för torka och högre temperaturer. Därför har översiktsplanen ställningstaganden om att värna befintliga träd, grönområden och tätortsnära skogar. En inventering av träd ska påbörjas och 3-30-300-metoden ska implementeras i större utsträckning i den fortsatta planeringen. Som ett led i arbetet med 3-30-300 pekar planförslaget i markanvändningen ut viktiga sammanhängande grönstråk och har ställningstaganden om att värna mer grönska, vilket också bidrar positivt till den biologiska mångfalden. För att växtligheten inte ska utgöra en större brandrisk i ett framtida varmare klimat finns ställningstaganden om att använda inhemska arter och att öka brandresiliensen i den kommunalägda, tätortsnära skogen.

Risk för skred och ras har beaktats i översiktsplaneförslaget. Inga utvecklingsområden har pekats ut i områden som är ras- eller skredbenägna. För att säkerställa markens lämplighet i den fortsatta samhällsbyggnadsprocessen ska markstabilitet alltid bedömas i detaljplaneärenden, bygglovsärenden samt inför anläggningsarbeten. Planförslagets ställningstagande om att verka för att en utredning om behov av skyddsåtgärder för befintliga bebyggda områden som är belägna inom ras- eller skredkänslig mark ska genomföras är positivt för att möjliggöra en långsiktigt hållbar markanvändning.

4.1.8.2 Sammanfattande bedömning

Översiktsplanen bedöms, i jämförelse med nollalternativet, leda till positiva konsekvenser för aspekten.

4.1.9 Kust- och havsplanering

Aspekten omfattar värden för friluftslivet, naturvård, turism, kultur, utblickar samt exploateringsintressen till havs.

Översiktsplanen berör kust- och havsområdet från strandlinjen ut till territorialgräns. 1 procent av Sveriges kuststräcka är belägen inom Västerviks kommun. Kust- och havsområdet är utpekad som riksintresse för obruten kust, naturvård, rörligt friluftsliv samt yrkesfiske. Vissa områden i kustbandet är också utpekad som riksintresse för kulturmiljövården samt områden för Natura 2000. Inom havsområdet finns också riksintresse för kommunikationer (farled) och ett sjöövningsområde för Försvarsmakten.

4.1.9.1 Konsekvenser

Planförslaget redovisar endast användningen "vatten" för kust- och havsområdet i mark- och vattenanvändningen. Kommunen bedömer att de olika riksintresseområdena i kust- och havsområdet i stort sett kan samverka men att det är av vikt att säkerställa att naturvärden inte skadas där riksintresset för naturvård överlappar med riksintresset för yrkesfisket. Kommunen vill ha en diskussion kring utbredning av riksintresset för naturvård med relevanta statliga myndigheter. Kommunen efterfrågar också mer kunskap om påverkan på undervattensmiljön från Försvarsmaktens sjöövningsområde.

Kommunen tydliggör i planförslagets ställningstaganden att farleden längs med kusten (Kråkelund – Arkö) är viktig att bibehålla som riksintresse för kommunikationer. Detta då den är viktig för kommunens turism och friluftsliv, person- och godstrafik, samhällsservice och beredskap. Att ha en tydligt utpekad farled bidrar till att båttrafiken väljer den vägen och buller och annan påverkan på miljön bedöms därmed minska med en utpekad farled. Den är därmed viktig för kommunens fortsatta möjlighet att skapa en levande skärgård och en ökad hållbarhet i skärgården. Kommunens ambition är att farleden till Visby återskapas som riksintresse för kommunikation för att stärka robusthet, redundans och totalförsvarsförmåga i transportsystemet.

Ställningstaganden i översiktsplanen angående att kommunen inte vill se havsbaserad vindkraft och andra stora etableringar med potentiell påverkan på havsmiljön i kommunen, bedöms kunna stärka kust- och territorialhavets värden med fokus på rekreation, friluftsliv, fiskerinäring, övrigt vattenbruk, kommunikationer och naturvård.

4.1.9.2 Sammanfattande bedömning

Översiktsplanen bedöms, jämfört med nollalternativet, leda till positiva konsekvenser för aspekten.

4.1.10 Begränsa klimatpåverkan

Aspekten berör påverkan på trafikplanering, goda möjligheter för cykel och kollektivtrafik, möjlighet till att bevara och utveckla kolsänkor och minska klimatutsläpp utifrån bland annat energiförsörjning. Miljömålet begränsad klimatpåverkan och nationella och regionala klimatmål är mest relevant för aspekten.

God tillgång till energi är en förutsättning för hållbar långsiktig utveckling. Vi är beroende av energin för bland annat uppvärmning, transporter och produktion. Kommunorganisationen behöver strategiskt verka för god energihushållning och minskade utsläpp av växthusgaser.

Region Kalmar har satt upp som mål att till år 2030 kunna producera lika mycket energi som regionen gör av med och att energin ska vara förnybar. Sol, vind, vatten och biobränsle är exempel på förnybara källor.

I kraftvärmeverken som finns inom kommunens tre största orter eldas hushålls- och industriavfall, samt skogsflis för att leverera energi till fjärrvärmenäten. Stora delar av befolkningen i Ankarsrum, Gamleby och Västervik samt en stor andel verksamheter tillgodoses med värme från fjärrvärme. Utöver fjärrvärmen produceras också kraftvärme. Västervik Miljö & Energi har som mål att senast 2031 ha ersatt all fossil eldningsolja, som används som reserv och topplastbränsle, med fossilfri bioolja eller HVO100.

Inom kommunen finns tre vindparker och en större solcellspark. Utöver dessa anläggningar finns även mindre vattenkraftverk.

Kommunen arbetar just nu med att ta fram en kommunövergripande cykelplan. Till planen ska en handlingsplan tas fram som tydliggör prioriteringar och insatser för att stärka cykelinfrastrukturen. I arbetet med cykelplanen har saknade länkar i cykelvägnätet uppmärksamats. Dessa redovisas i mark- och vattenanvändningskartan som utvecklade cykelstråk.

I orterna finns många grönområden, parker, bevarade äldre träd och rekreatiomsområden. Områdena är viktiga för att möjliggöra rörelse, rekreation, hantering av skyfall, motverka effekter av värmeöar och förbättra luftkvaliteten.

4.1.10.1 Konsekvenser

Planförslaget utgår från att förtäta befintliga noder och föreslår en mer funktionsblandad bebyggelse för att minska bilresorna inom respektive ort. För att gynna kollektivtrafiken behöver samverkan mellan Region Kalmar län och kommunen stärkas. Planförslaget konstaterar att hållplatslägen för kollektivtrafiken ska placeras i strategiska lägen, vara säkra och tillgängliga.

Planförslaget identifierar många områden där cykelvägar kan förbättras för att minska bilberoendet. En tätare stad där möjligheter till samhällsservice och handel finns i strategiska lägen ökar förutsättningarna att begränsa klimatutsläppen. Genom att föreslå funktionsblandade områden i noderna, där bostäder, handel, kontor och samhällsservice blandas kan en tätare och mer centraliserad ort tillskapas. Att strategiska målpunkter ska vara möjliga att nå med

säkra och tydliga cykelleder och att verka för fortsatt utveckling av kollektivtrafiken inom och utom kommunens gränser är också positivt för aspekten. I mark- och vattenanvändningskartan redovisas cykelvägar som är i behov av insatser.

Planförslaget innehåller även utvecklingsområden för bostäder och verksamheter som kan medföra ökad trafik och ökade utsläpp av växthusgaser, särskilt i lägen där alternativa transportlösningar är begränsade. Om ny bebyggelse etableras i perifera lägen riskerar bilberoendet att öka. Den långsiktiga klimatpåverkan är därför beroende av att utbyggnad samordnas med kollektivtrafik, gång- och cykelinfrastruktur.

Översiktsplanens ställningstaganden om att kommunen ska arbeta efter den framtagna träbyggnadsstrategin samt att material ska väljas med fokus på säkerhet och hållbarhet bedöms påverka aspekten positivt. Ökat byggande med trä i stället för exempelvis betong ger möjlighet till ökad koldioxidlagring i byggnader. Den faktiska klimatnyttan är dock beroende av ett hållbart skogsbruk.

Planförslaget tydliggör också vikten av att bevara och utveckla gröna och blå stråk för att stärka klimatreglerande funktioner och ekosystemtjänster, som ett komplement till utsläppsreducerande åtgärder. Större gröna och blå stråk kan också utgöra viktiga kolsänkor. Översiktsplanens ställningstaganden om att värna större natur- och rekreationsområden samt bevara och utveckla parker, naturområden och gröna stråk bidrar till en långsiktigt hållbar utveckling. Planförslaget bidrar till att bevara och utveckla naturmiljöer som fungerar som naturliga kolsänkor genom upptag och lagring av kol i vegetation och mark. Särskilt större sammanhängande skogs- och våtmarksområden har betydelse för kommunens långsiktiga kolbalans. Samtidigt kan exploatering i vissa utvecklingsområden innebära att kolsänkor tas i anspråk, vilket bör beaktas i efterföljande planering.

Kommunen har i mark- och vattenanvändningskartan pekat på områden som bedöms lämpliga för energiproduktion. Det är både anläggningar för vindkraft och solkraft. I det tematiska kapitlet om Energi har kommunen ställningstaganden som tydliggör kommunens ståndpunkt gällande energiproduktion. Översiktsplanen tydliggör att kommunen ska arbeta i linje med den klimat- och energistrategi som Länsstyrelsen i Kalmar tagit fram samt den energi- och klimatstrategi som är gällande för Västerviks kommun. Genom att möjliggöra ytterligare produktion av förnybar energi stärker planförslaget förutsättningarna för den regionala energiomställningen. Utbyggnad av vind- och solkraft kan bidra till minskade utsläpp från energisektorn, men kan samtidigt innebära intressekonflikter kopplade till naturvärden, landskapsbild och kulturmiljö som behöver hanteras i efterföljande prövningar.

4.1.10.2 Sammanfattande bedömning

Översiktsplanen bedöms jämfört med nollalternativet, leda till positiva konsekvenser för aspekten.

4.2. Sociala aspekter

4.2.1 Tillgång till grönytor och sammanhängande grönområden

Aspekten behandlar sociala aspekter som välmående och rörelser, kopplingen mellan grönområden samt möjlighet till rekreation och friluftsliv.

Gröna korridorer och grönytor blir allt viktigare både för fysisk och psykisk hälsa, för att skapa en god förutsättning för livskvalitet samt ytor där människor kan mötas. Människor mår bra av att vistas ute i naturen och att naturupplevelser har många positiva effekter på människors hälsa och välbefinnande. Det är därför viktigt att det finns en variation av natur från den lilla skalan så som parker och stråk till den stora skalan så som naturreservat och sammanhängande natur- och friluftsområden.

Många invånare har under de tidiga dialogerna lyft fram vikten av befintliga strövområden och närheten till naturen. Kommunen har genom planprocessen möjlighet att bevara, utveckla och peka ut nya grönområden. Där kommunen är markägare kan ansvar för kvaliteten på grönytor och utemiljöer säkerställas.

4.2.1.1 Konsekvenser

Planförslaget har, till stor del, tagit fasta på kommuninnevånarnas önskemål om att bibehålla rekreations- och grönområden. Ställningstaganden om att arbeta mer med 3-30-300-metoden förutsätts i översiktsplanen vilket stödjer utveckling och bevarande av befintliga och tillkommande grönområden i orterna. Även andra ställningstaganden i planförslaget, bland annat att befintliga och nya bostadsområden ska ha god tillgång till mötesplatser, lekplatser och områden för rekreation, säkerställer att invånarna kommer ha tillgång till grönområden efter ett genomförande av översiktsplanen. Ytterligare ett ställningstagande som stärker tillgången till grönområden och sammanhängande grönområden är att ta fram en grön- och blåstrukturplan.

Planförslaget föreslår att några områden som idag inte är bebyggda ianspråkats för bebyggelse, så väl för vägar och bostäder som verksamhetsmark. Södra infartens vägsträckning (från E22 till södra Västervik) innebär att det befintliga sammanhängande grönområdet vid Karstprops motionscentrum fragmenteras. För att kompensera förlusten föreslår planförslaget att tillskapa ett nytt område för friluftsliv och rekreation söder om infarten, längs med Vassbäcksån. Även i norra delen av Västervik, runt sjön Maren, pekas ett stort och frekvent visiterat friluftsområde ut för friluftsliv och rekreation.

I samtliga nya och befintliga bostadsområden ska tillgången till mötesplatser, lekplatser och områden för rekreation vara god. Särskild hänsyn ska tas till barns och äldres perspektiv i de kommande samhällsprocesserna. Ett sådant planeringsideal stärker möjligheterna till ett mer inkluderat samhälle. Översiktsplanen anger också att grönstrukturen i bostadsområden ska värnas, utvecklas för att bidra med attraktivitet och ekosystemtjänster.

4.2.1.2 Sammanfattande bedömning

Sammantaget bedöms planförslaget, jämfört med nollalternativet ha en positiv eller neutral påverkan på aspekten.

4.2.2 Närhet till service

Aspekten behandlar tillgänglighet till viktiga målpunkter i stad och samhällen samt planförslagets påverkan på offentlig och kommersiell service.

I framför allt kommundelscentrumen Ankarsrum och Gamleby verkar översiktsplanen för att tillskapa mer funktionsblandade ytor, där verksamheter, service och bostäder samsas och drar nytta av varandra. Dessa områden kan bidra till en större gemenskap och inkludering och säkerställa att service kan erbjudas i orterna. Utöver utpekande i markanvändningen stärker planförslagets ställningstaganden möjligheten till närhet till service för fler kommunmedborgare. Översiktsplanen anger att nya och befintliga bostadsområden ska ha god tillgång till mötesplatser och kommersiell och offentlig service samt hållplatser i kollektivtrafiken.

4.2.2.1 Konsekvenser

Planförslaget har ställningstaganden om att skolor, äldreomsorg och annan kommunal service ska tillgängliggöras utifrån invånarnas olika behov, att det bör finnas en förskola i alla delar av kommunens geografi samt att skolor och förskolor i mindre tätorter ska värnas så långt som möjligt för att möjliggöra fortsatt utveckling av serviceorterna och bidra till levande landsbygder. Planförslaget föreslår en fortsatt utbyggnad av trygghetsboenden och anpassningar av befintligt bostadsbestånd för att så många som möjligt ska fortsätta bo hemma utan fysiska hinder.

Översiktsplanen anger också att Västerviks sjukhus utgör ett viktigt samhällsintresse som det är av stor vikt att det kan fortsätta växa och att en södra infart är viktig för att effektivisera sjuktransporter till sjukhuset från flera delar av kommunen och regionen. Planförslaget anger också fokus på god samverkan med grannkommuner och kommunala funktioner för att verka för ett upprätthållande av kommersiell service i landsbygderna. Kommunen ska också verka för att det i servicegläsa kommundelar möjliggörs ett ökat utbud av kommersiell service. Genom att peka ut områden för funktionsblandad bebyggelse finns möjlighet att tillskapa mer service i eller i anslutning till bostäder och arbetsplatser. Planförslaget utgår från att förtäta bebyggelsen i redan bebyggda och etablerade samhällen. I föreslagna utbyggnadsområden har kommunen bland annat tagit hänsyn till närhet till servicefunktioner och viktiga målpunkter i samhället.

4.2.2.2 Sammanfattande bedömning

Planförslaget bedöms, i jämförelse med nollalternativet, leda till positiva konsekvenser för aspekten.

4.2.3 Hållbara transporter

Aspekten avgränsas till tillgång av hållbara person- och godstransporter, kollektivtrafik samt tillgång till kvalitativa gång- och cykelvägar.

4.2.3.1 Konsekvenser

I många av kommunens orter löper statlig väg som genomfartsled. Satsningar ska göras tillsammans med väghållaren för att gestaltning, trafiksäkerhet och attraktiviteten längs med stråken ska öka. Väghållaren ska ta ansvar för utvecklingen av vägar och vägområden.

Samtidigt ska översiktsplanen verka för en mer tillgänglig, säker och inkluderande kollektivtrafik. Kollektivtrafiken ska fortsatt vara, eller utvecklas till, ett attraktivt färdmedel, inom kommunen och mellan kommuner. Intentionen i ÖP2050 är att kommunens invånare ska ha god möjlighet att resa kollektivt. Eftersom kommunen inte är huvudansvarig för kollektivtrafiken går det inte att fullt ut styra utvecklingen. Samverkan med regionen är därför av yttersta vikt för att bibehålla och utveckla det kollektiva resandet. Kollektivtrafiken ska genom att tillskapa säkra och trygga hållplatser i strategiska lägen stärkas.

Utöver kollektivtrafiken medverkar planförslaget till att möjliggöra sammankopplingar av cykelstråk från centralort till kommundelscentrum. Dessa cykelleder behöver stärkas och pekas därför ut i markanvändningskartan. Det ska vara möjligt att på ett tryggt och säkert sätt cykla eller gå till grönområden, lekplatser och servicepunkter i planförslagets utpekade noder.

4.2.3.2 Sammanfattande bedömning

Planförslaget bedöms, i jämförelse med nollalternativet, leda till positiva konsekvenser för aspekten.

4.2.4 Jämlika livsvillkor

Aspekten avgränsas till jämlikhet och jämställdhet, barnperspektiv, påverkan av barriärer, sammankoppling av olika områden, segregation, trygghet, brottsförebyggande insatser, tillgänglighet och mötesplatser.

4.2.4.1 Konsekvenser

ÖP2050 pekar på vikten av att föreningslivet, både inom kultur och idrott, får plats i samhällsbygget och kan fylla en funktion som arena för nya möten, kontakter och att skapa ett rikt liv för alla i kommunen. I flera av områdena för tematiska ställningstaganden finns specifika ställningstaganden som pekar på vikten av att inkludera medborgare i planeringen, att skapa platser för barn och unga och ge plats för spontana möten och aktiviteter i det offentliga rummet.

Starka relationer mellan staden, kommundelscentrum, serviceorterna och landsbygderna bidrar till en levande och attraktiv kommun. Med större variation av olika boendeformer och större funktionsblandning i stads- och kommundelar främjas den sociala hållbarheten samt Västerviks attraktionskraft för befintliga och nya invånare. Genom att planera för ett brett utbud av bostadstyper i många olika delar av kommunen samt stärkt kollektivtrafik finns möjlighet för invånare att välja bostadsort. Det främjar även jämställdhet, då mäns och kvinnors arbetspendling skiljer sig åt. ÖP2050 innehåller även ställningstagande för att öka fokuset på flickors idrottande och fysiska aktivitet på fritiden samt ta hänsyn till jämställdhetsaspekter vid gestaltning av offentliga miljöer.

Utöver detta syftar ÖP2050 på att möjliggöra god utbildning för barn, unga och även vuxna genom hela livet. Dessutom är ett stort och genomgående fokus på kompetensförsörjning, förbättrad arbetspendling och en attraktiv arbetsmarknadsregion för att invånare ska ha tillgång till arbete. ÖP2050 bidrar också till att skydda människors liv och hälsa och bidrar till ett ökat fokus på trygga och inkluderande miljöer. Flera insatser i ÖP2050 syftar till att göra de mindre orternas centrumtytor mer tillgängliga med färre barriäreffekter av genomfartsleder.

4.2.4.2 Sammanfattande bedömning

Planförslaget bedöms, i jämförelse med nollalternativet, leda till positiva konsekvenser för aspekten.

4.3. Ekonomiska aspekter

4.3.1 Näringsliv och kompetensförsörjning

Västerviks kommun har ett starkt näringsliv med en efterfrågan på verksamhetsmark. I dagsläget saknas det mark för verksamheter i eller i anslutning till Västerviks stad. Den befolkningstillväxt som översiktsplanen utgår ifrån innebär att mark för verksamheter och bostäder behöver tillskapas. Planförslaget möjliggör en utveckling av mark för verksamheter om totalt 848 hektar i hela kommunen. Utöver detta pekas cirka 66 hektar ut som möjlig utvecklingspotential för besöksnäringen. I markanvändningskartan pekas också större sammanhängande jordbruksmark ut. De areella näringarna är en viktig resurs för Västerviks kommun både ur arbetsmarknads- och ekonomisk synpunkt.

För att näringslivet ska ha möjlighet att utvecklas krävs att det är möjligt att rekrytera relevant kompetens. Campus Västerviks tillhandahåller vidareutbildningar och en forskningsmiljö i samarbete med universitet och högskolor. Västervik är en egen arbetsmarknadsregion. För att locka fler att arbeta och bo i Västervik behöver pendlingsmöjligheterna till större städer och andra arbetsmarknadsregioner stärkas.

4.3.1.1 Konsekvenser

Nya områden för verksamheter planeras i strategiska lägen, exempelvis i anslutning till infrastrukturella stråk eller i befintliga strukturer för att stärka den ekonomiska hållbarheten och nyttja synergieffekter.

Översiktsplanen möjliggör att företag med liten omgivningspåverkan kan integreras mer i orternas centrala delar och på så vis också stärka den sociala hållbarheten. Utöver detta tydliggör översiktsplanen att kommunen arbetar för strategiska markförvärv och har en god planberedskap för verksamhetsmark.

Ställningstaganden kopplade till de areella näringarna och näringslivet stärker förutsättningar för att fortsatt vara en kommun med stark framåtanda i hela kommunens geografi.

Planförslaget säkerställer att Campus Västervik ges förutsättningar att utvecklas och att innovativa samarbeten mellan Campus och näringslivet kan ske. Dessutom

finns ett stort fokus på att förbättra för smidig arbetspendling inom kommunen och till närliggande kommuner som gynnar hållbara transporter.

4.3.1.2 Sammanfattande bedömning

Planförslaget bedöms ge positiva konsekvenser jämfört med nollalternativet för aspekten näringsliv och kompetensförsörjning.

4.3.2 Infrastruktur och kommunikationer

Västerviks kommun är stor till ytan med många mindre orter utspridda över stora delar av kommunen. Det innebär relativa långa avstånd mellan orter och större städer. Därför är en fungerande infrastruktur och goda kommunikationer av yttersta vikt för att Västervik ska utvecklas i en positiv riktning.

Ett av översiktsplanens stora fokusområden är möjligheten att tillskapa en ny sydlig infart till Västerviks stad. Den södra infarten har inte bara positiva effekter för restiderna in och ut från staden utan också flera säkerhetsmässiga fördelar.

Utöver den sydliga infarten pekar översiktsplanen på viktigheten av Tjustbanan, upprustning av väg 40 och 35, fortsatt utveckling av E22 samt koppling till Visby och Baltikum för sjöfarten. Därutöver stärker planförslaget också utvecklingen av Västerviks flygplats. För att uppnå synergieffekter i infrastrukturen föreslår översiktsplanen en utvecklad trafikplats som binder samman verksamhetsområdet Droppen med flygplatsen.

En fungerande och effektiv kollektivtrafik är viktigt för Västerviks kommun. Kollektivtrafiken behöver fungera inom och mellan orter i och utanför kommun- och länsgränsen.

4.3.2.1 Konsekvenser

Genom att tillskapa en sydlig infart och klassa den som rekommenderad väg för farligt gods kan trafiksituationen i Västerviks stad förbättras. Färre tunga transporter innebär mindre bullerstörningar och utsläpp och minskad risk för olyckor. Samtidigt skapas en genare väg till målpunkter som hamn och verksamhetsområden samt ett mer tidseffektivt alternativ för räddningstjänst. I kris- och krigssituation bedöms en sydlig infart också vara av yttersta vikt då evakuering kan ske även om nuvarande infart är otillgänglig. Dessutom stärks tillgängligheten till Västerviks stad och den södra kommundelen för grannkommunerna Oskarshamn och Vimmerby.

Satsningen på en sydlig infart kräver stora ekonomiska investeringar för kommunen. Den stora ekonomiska investeringen för byggnation av sydlig infart har bedömts via samhällsekonomiska beräkningar, som hittills i projektet visat på goda samhällsnyttor bland annat genom säkrare, genare och mer redundanta transportvägar.

Eftersom Trafikverket är huvudman för infrastrukturen har kommunen inte full rådgighet i infrastruktur- och kommunikationsfrågor. En bättre infrastruktur är dock oerhört viktigt för Västerviks framtida utveckling och möjlighet för en utvidgning av den befintliga arbetsmarknadsregionen. En bättre pendlings-

möjlighet och att förbinda kommunen med omgivande kommuner samt större städer som Kalmar, Linköping och Norrköping är viktigt för att attrahera arbetskraft och näringslivsetableringar.

Översiktsplanens ställningstaganden gällande infrastruktur och mobilitet stärker, i första hand, förutsättningarna för mer sammankopplade Ortsstrukturer och ökad möjlighet till att välja hållbara transportsätt.

Planförslaget verkar för att öka det kollektiva resandet genom att samverka med Trafikverket och Region Kalmar län. Planförslaget säkerställer också att säkra, tillgängliga och strategiskt placerade bytespunkter prioriteras i den fortsatta planeringen.

Planförslaget pekar i markanvändningskartan ut viktiga cykelstråk som behöver utvecklas inom orterna. Översiktsplanen fokuserar också på att via cykelvägar binda ihop centralorten med kommundelscentrumen för att tillgängliggöra pendling, fritidsaktiviteter och besöksupplevelser. Ställningstaganden om att öka möjligheten att cykla mellan målpunkter och bytespunkter samt att skapa trygga och säkra cykelvägar leder till att fler kommuninvånare väljer att cykla framför att ta bilen.

4.3.2.2 Sammanfattande bedömning

Planförslaget bedöms få en positiv inverkan på aspekten infrastruktur och kommunikationer jämfört med nollalternativet.

4.3.3 Bostäder och verksamheter

Översiktsplanen utgår från att befintliga orter förtätas eller förväntas växa i en eller ett par riktningar, för att undvika en mer spridd bebyggelse som försvårar möjligheterna till en hållbar utveckling. Samtliga utpekade orter samt landsbygden ges utrymme att växa befolkningsmässigt. För att möta en ökad befolkning och säkerställa att nya verksamheter kan etablera sig när invånarantalet ökar pekar planförslaget ut områden för både bostäder och verksamheter. Planförslaget möjliggör för ca 3500 tillkommande bostäder över planperioden. I vissa fall finns det redan detaljplanelagda områden som kan utvecklas medan det i andra fall behöver tillkomma detaljplaner för att möjliggöra fler bostäder. I framför allt centralorten och kommundelscentrumen verkar översiktsplanen för att tillskapa mer funktionsblandade ytor, där verksamheter, service och bostäder samsas och drar nytta av varandra. Dessa områden kan också bidra till en större gemenskap och inkludering och därmed en mer socialt hållbar bebyggelseutveckling.

För att möjliggöra och bibehålla en positiv befolkningsutveckling krävs att det finns arbetsplatser för invånarna samt möjlighet att etablera och driva företag inom kommunen. Planförslaget möjliggör för 848 hektar verksamhetsmark, främst kopplat till Västerviks stad och de större kommunikationslederna.

4.3.3.1 Konsekvenser

Planförslagets nya bostadsområden är till stor del koncentrerade till befintlig infrastruktur. I Gamleby östra förutsätter exploateringen att en ny bro över Gamlebyviken tillskapas.

En mer funktionsblandad bebyggelse i de centrala delarna av centralorten och kommundelscentrumen innebär att verksamheter, bostäder och service kommer närmare varandra för att möjliggöra ett tydligare centrum och en mer sammanhållen ortsutveckling. För att möjliggöra omvandlingen till mer funktionsblandad bebyggelse krävs, för flera områden, att nuvarande, mer störande verksamhet, omlokaliseras. Planförslaget tillskapar mark för störande verksamheter i områden som är strategiskt fördelaktiga i förhållande till bland annat väganslutningar eller i anslutning till redan befintliga områden som är ianspråktagna för verksamheter.

4.3.3.2 Sammanfattande bedömning

Planförslaget bedöms få en positiv inverkan på aspekten bostäder och verksamheter jämfört med nollalternativet.

5. Sammanfattning och uppföljning

5.1. Samlad bedömning med kumulativa effekter

5.1.1 Miljökonsekvenser

Översiktsplanens samlade miljöpåverkan utgörs av en kombination av bevarande, förtätning och nyexploatering. De kumulativa effekterna bedöms överlag vara positiva för kommunens långsiktiga möjligheter att styra utvecklingen mot en mer hållbar mark- och vattenanvändning, samtidigt som vissa negativa effekter uppstår genom att ny mark tas i anspråk.

Den mest påtagliga positiva kumulativa effekten är att översiktsplanen samlat stärker hänsynen till naturvärden, kulturmiljöer, vattenmiljöer, klimatanpassning och grönsstruktur genom tydligare ställningstaganden än i gällande översiktsplan. Planförslaget innehåller flera kompletterande åtgärder som tillsammans bidrar till att stärka ekologiska samband, skydda viktiga natur- och rekreationsområden samt förbättra kommunens motståndskraft mot klimatiförändringar. Särskilt betydelsefulla är arbetet med grön- och blåstruktur, bevarande av större sammanhängande grönområden, klimatanpassningsåtgärder och implementering av 3–30–300-principen.

Samtidigt uppstår negativa kumulativa effekter genom att flera utvecklingsområden för bostäder, verksamheter och infrastruktur sammantaget innebär att naturmark, rekreationsområden och viss jordbruksmark tas i anspråk. Även om påverkan från varje enskilt område är begränsad kan den samlade effekten innebära ökad fragmentering av livsmiljöer, minskade gröna ytor och ett ökat exploateringstryck i vissa tätortsnära miljöer. Detta gäller särskilt i anslutning till Västervik, Gamleby, Ankarsrum och Loftahammar.

Utbyggnad av bostäder, verksamhetsområden och transportinfrastruktur kan också sammantaget medföra ökad belastning på vattenmiljöer genom fler hårdgjorda ytor och ökad dagvattenavrinning. Dessa effekter bedöms dock kunna begränsas genom planens ställningstaganden om dagvattenhantering, skydd av vattenförekomster och krav på fortsatta utredningar i senare planeringsskeden.

Sammantaget bedöms de positiva kumulativa miljöeffekterna väga något tyngre än de negativa. Förutsättningen är att planens ställningstaganden kring naturhänsyn, vattenfrågor, klimatanpassning och kompensationsåtgärder omsätts i efterföljande planering och prövning.

5.1.2 Sociala konsekvenser

De kumulativa sociala effekterna bedöms vara tydligt positiva. Översiktsplanen bygger på en utvecklingsmodell där befintliga orter stärks genom förtätning, utveckling av service, förbättrade kommunikationer och ökade möjligheter till möten, rekreation och aktiva transporter. Dessa insatser förstärker varandra och bidrar samlat till ökad social hållbarhet.

När bostäder, service, kollektivtrafik, gång- och cykelstråk samt mötesplatser lokaliseras närmare varandra ökar tillgängligheten för fler invånare. Detta kan på sikt bidra till ökad jämlikhet, minskat transportberoende och förbättrade möjligheter för barn, unga, äldre och personer utan bil att delta i samhällslivet.

Planförslagets satsningar på grönområden, friluftsliv och rekreation ger även positiva effekter för folkhälsa och välbefinnande. I vissa områden tas befintliga rekreationsytor i anspråk för utveckling, men detta motverkas delvis genom att nya områden tillskapas och att den övergripande grönstrukturen stärks.

Utvecklingen av kollektivtrafik, gång- och cykelstråk samt arbetet med att minska barriäreffekter i flera orter bidrar dessutom till ökad tillgänglighet och trygghet. Tillsammans med planens fokus på jämställdhet, inkludering och barns perspektiv bedöms detta ge positiva kumulativa effekter för livskvalitet och social sammanhållning i kommunen.

5.1.3 Ekonomiska konsekvenser

De ekonomiska kumulativa effekterna bedöms vara positiva. Översiktsplanens strategiska inriktning att stärka Västervik som regional nod, utveckla kommunikationer och säkerställa tillgång till mark för bostäder och verksamheter skapar tillsammans goda förutsättningar för långsiktig tillväxt och utveckling.

Flera av planens åtgärder förstärker varandra. Utbyggd verksamhetsmark, förbättrad infrastruktur, utvecklad kollektivtrafik, satsningar på Tjustbanan, flygplatsen och den södra infarten samt möjlighet till fler bostäder ökar kommunens attraktivitet för företagsetableringar och kompetensförsörjning. Samtidigt skapas bättre förutsättningar för arbetspendling, besöksnäring och regional samverkan.

Planförslaget innebär även ökade investeringsbehov, bland annat kopplat till infrastruktur, klimatanpassning och teknisk försörjning. På kort sikt kan detta innebära betydande kostnader. På längre sikt bedöms dock investeringarna bidra till ökad robusthet, förbättrad tillgänglighet och stärkt konkurrenskraft, vilket ger positiva samhällsekonomiska effekter.

Sammantaget bedöms översiktsplanen skapa bättre förutsättningar för ett diversifierat näringsliv, en starkare arbetsmarknad och en mer resilient kommunal struktur jämfört med nollalternativet

5.1.4 Samlad bedömning

De kumulativa effekterna av Översiktsplan 2050 bedöms sammantaget vara positiva. Planförslaget innebär vissa negativa miljöeffekter genom exploatering av naturmark och begränsade arealer jordbruksmark, men dessa motverkas i stor utsträckning av planens omfattande ställningstaganden för naturvård, klimatanpassning, vattenhänsyn och hållbar markanvändning. De sociala och ekonomiska effekterna bedöms sammantaget vara tydligt positiva genom stärkt tillgänglighet, förbättrad service, ökad robusthet, bättre kommunikationer och goda förutsättningar för näringsliv och bostadsförsörjning. Sammantaget bedöms

planförslaget ge bättre förutsättningar för en långsiktigt hållbar utveckling än nollalternativet.

5.2. Uppföljning

Enligt 6 kap. 11 § miljöbalken ska miljökonsekvensbeskrivningen innefatta en redogörelse för de åtgärder som planeras för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen medför. Syftet med uppföljningen är bland annat att kontrollera att negativ miljöpåverkan inte blir större än avsett samt att upptäcka och åtgärda oförutsedda negativa konsekvenser. Det finns inga regler eller definition för betydande miljöpåverkan ska gå till men syftet är att upptäcka oförutsedd negativ påverkan på miljön och vidta lämpliga åtgärder. Uppföljningen ska därmed även innehålla huruvida någon oförutsedd negativ påverkan har upptäckts, samt i så fall vilka åtgärder som genomförts eller behöver genomföras.

Den betydande miljöpåverkan kommer att följas upp i samband med eventuella tillståndprocesser för de eventuella verksamheter som kan komma att innebära betydande miljöpåverkan och där särskilda miljökonsekvensbeskrivningar kommer att behöva tas fram för de specifika åtgärderna. Kommande detaljplaner kan komma att innebära betydande miljöpåverkan, vilket betyder att särskilda miljökonsekvensbeskrivningar kommer behöva tas fram i samband med att någon eller några av dessa planer tas fram. Övervakning av miljöpåverkan kommer då att ske i enlighet med försiktighetsåtgärder eller villkor meddelade för dessa verksamheter och bestämmelser i detaljplaner samt senare i projekterings- och bygglovsfasen. Tillsyn kommer att utövas i enlighet med gällande regelverk.

För att översiktsplanens intentioner ska uppfyllas krävs en kontinuerlig översiktsplanering där översiktsplanens ställningstaganden följs i all kommande samhällsutveckling och att hållbarhetsfrågor ständigt är närvarande i arbetet. I översiktsplanens kapitel "fortsatt arbete" redovisas fortsatta utredningar och styrdokument som krävs för att uppfylla översiktsplanens intentioner och ställningstaganden. Kapitlet redovisar även hur kommunen avser att arbeta med uppföljning av översiktsplanen där bland annat en årlig uppföljning ska göras.